

Lynn van Asperen geeft de kijkers twee opties Een eigenzinnige visie op fotografie

Lynn studeerde deze zomer af aan de Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) te Den Haag. Met haar tweedelige afstudeerproject 'I'm here to improve myself / I'm here to be myself' geeft ze haar kijkers twee opties: je eeuwig blijven aanpassen aan de verwachtingen van je omgeving, of ervoor kiezen om jezelf te accepteren zoals je echt bent.

Daarbij komt meteen Ayn Rand's 'The Fountainhead' in me op. Zou ze dit werk hebben gelezen, of het toneelstuk gezien hebben? Sinds het boek van Ayn Rand uitkwam in 1943 veranderde er ingrijpend veel in de economie, in de mores en in de techniek van het zakendoen, de moraal, de cultuur, kunst, de visuele kant van de communicatie en de presentatie, en in de fotografie dus ook. De eigenzinnigheid van fotografen groeide en het beeld werd een essentiële vitale component van de marketing. De wereld in 'the Fountainhead' is bijna niet te vergelijken met die van deze tijd, voor hen die het boek lazen in de zestiger jaren is het al weer heel lang geleden, maar we zouden wel een sprong kunnen maken naar het gedachtengoed van de hoofdpersoon, die het als individualistische jonge archi-

tect prefereerde om het gevecht aan te gaan, boven compromissen te stellen aan zijn persoonlijke visie en integriteit. Is er opeens een hernieuwde belangstelling ontstaan voor zo'n onzelfzuchtige fiere benadering van het leven en een gedreven, geïnspireerde beroepsuitoefening?

Vechtmarkt

Tijdens de jongste recessie leek het wel of de aandacht voor de beeldvorming van diensten, bedrijven en producten ernstig vervaagde, en er alleen nog interesse was voor cijfers. Veel fotografen verloren hun werk of een fors deel van hun inkomsten, omdat hun opdrachtgevers zich genoodzaakt zagen drastisch in de budgetten te snoeien. Als er al foto's moesten worden gemaakt, werden fotografen steeds vaker uitverkozen vanwege de lage tarieven

Lynn van Asperen. Foto Joost Koskamp.

die zij ten einde raad vroegen, en niet vanwege het raffinement waarmee zij de beelden creëerden. Trouwens, de voormalige contacten bij de klanten zitten nu vaak op andere stoelen, of thuis. Opdrachtgevers malen steeds minder om professionaliteit, visie, esthetiek en raffinement. Sinds 2008 is er veront-

rustend veel veranderd. De 'sophisticated' markt van vóór de recessie is veranderd in een vechtmarkt, als je nog van een markt kan spreken, want musea en media volgen als het ware 'in de houdgreep van de trends' de kinderen en nerds met hun selfies en scheve, vage onscherpe kiekjes om de exploiteerbare aandacht. Dus toch een vechtmarkt. Om je in die markt te roeren, is een heel andere mentaliteit nodig. Fotografen die nog midden in een opleiding zitten of net hun praktijk beginnen, kunnen moeilijk in gesprek komen met mogelijke opdrachtgevers die – sinds 'iedereen' kan fotograferen – eerst proberen om zelf de foto's te maken, desnoods met een iPhone. En áls dat gesprek er dan eindelijk komt, blijkt maar al te vaak dat ze elkaars taal niet spreken.

Dawn

De foto's van Lynn op de site van New Dawn gaven mij de impuls om door te clicken naar haar eigen website www.lynnvanasperen.com. Ik bladerde

vlug door vreemde fletse, stil poserende figuren, maar voelde mij intens aangekeken en aangesproken door een beeldschoon meisje dat ik maar even 'Dawn' noemde. Lynn is in haar fotografie- en filmwerk altijd op zoek is naar kwetsbaarheid en verstillung, die in schilderachtige of juist filmische vorm tot uiting komen. Het is de psyche van de mens en de manier waarop wij ons vormen door de dingen die we meemaken, die haar interesseert. De invloed van de strubbelingen die men doormaakt in het leven en de psychische problematiek zijn terugkerende onderwerpen in het werk van Lynn. Maar het was vooral 'Dawn' die voor mij de aanleiding was om haar verhaal rechtstreeks in een gesprek te horen. Ik stond open voor een verrassing, en ontmoette haar in een kleine woning dicht bij het station Hollands Spoor. Veel spullen stonden ingepakt om verhuisd te worden naar Wassenaar, waar Lynn en haar vriend zouden gaan wonen in een huis met een fotogeniek uitzicht op de vijver waarvan

ik een foto zou zien tussen haar werk op de laptop. Ze verraste mij met haar blonde sportieve uiterlijk en haar hartelijke en actieve manier van doen, een leuke zelfbewuste persoonlijkheid. Nog voor de laptop viewing voorspelde ik haar in stilte al een mooie toekomst.

Imperfecties

Voordat wij gingen kijken naar de foto's vertelde ik Lynn dat ik zo gefraspeerd was door de foto van het meisje dat ik Dawn had genoemd. Ik was wel vijf keer teruggegaan om te kijken. Lynn: "Soms werk ik met modellen die me op de één of andere manier fascineren. Door mezelf open op te stellen, probeer ik mijn modellen te triggeren om hun kwetsbare kanten te laten zien. Vaak leidt dit tot erg persoonlijk gesprekken, nog voordat ik ga fotograferen. Ik maak graag een connectie met mijn modellen, ik ga op zoek naar gemeenschappelijke gevoelens of ervaringen. Om die reden werk ik vaak met dezelfde mensen en bouw ik in mijn

proces regelmatig een vriendschap met hen op. Juist in de imperfecties zie ik veel schoonheid. De getroebleerde kant bij mensen vind ik fascinerend. Ik zoek in mijn fotografie ook naar de mogelijkheid om dat te laten zien. Het gebeurt ook wel dat een model na binnenkomst meteen het modellengezicht trekt. Toevallig was

dat met haar, met Dawn, ook even zo, maar daarna liet ze al snel een heel mooi gezichtje zien en toen werd alles anders." Ik vroeg Lynn of ze nog meer foto's van Dawn heeft. Het duurde even, maar na een tijdje tovert Lynn een andere foto op het scherm. Deze is heel anders, een andere persoonlijkheid, anders maar ook

heel mooi. "Dit was een bijzondere shoot, het model hoefde geen aanwijzingen te krijgen, Sarie en ik hadden een stille en goeie communicatie."

Inlevingsvermogen

Terwijl ik bezig was met het opschrijven van mijn notities was de verleiding groot om de verhalen en de gesprekken met de modellen tijdens de shoots daarin op te nemen, maar al zou ik de namen veranderen dan nog kon ik die persoonlijke ervaringen niet in de tekst opnemen. Dus ook nu niet. Wat Lynn aan verhalen te berde brengt is boeiend, maar ik dring verder niet aan. We gaan door met het kijken naar de foto's, waarvan er vele nog niet op haar website staan.

'Je ziet dus', zei ik, 'mensen in andere omstandigheden, in een andere setting, en dan ook in een andere sfeer, met een andere bril als het ware, is het niet? Daar ga je heel ver in. Jouw inlevingsvermogen zal je ook moeten gebruiken om een match te maken met je eventuele opdrachtgevers om geraffineerd af te stemmen in welke stijl een product of dienst zal moeten worden geplaatst. Dan gaat het er uiteindelijk om hoe een potentiële koper naar de foto's kijkt die jij creëert.'

"Over het algemeen fotografeer ik mode," zegt Lynn, "maar van mijn foto's wordt ook gezegd dat het portretten zijn, of sfeerfoto's. Of dat ze meer filmisch zijn. Iedereen ziet het anders. Daar hebben we veel over gesproken op de academie: 'wat voor fotograaf ben je?'"

Veel meer dan dat

Stel dat iemand als Lynn in contact zou komen met één van de goede modewinkels, zo stelde ik me voor, dan zou om te beginnen de collectie bepalend zijn; en het type klanten; de modellen waarmee een beeld wordt gezet in bladen en in de pr; het prijsniveau natuurlijk; lifestyle; de verwachtingen van de mode-scene, maar vooral de stijl en de visie van het bedrijf van de opdrachtgever. "Tijdens mijn studie," zei Lynn, "speelden de fotografiestudenten die heel duidelijk voor modefotografie kozen, heel goed in op die voorwaarden. En ik speelde daar ook op in met mijn fotografie, met een verhaal, of de persoonlijke zeggingskracht van het model. Het gaat niet alleen om de kleding, inderdaad, maar veel meer dan dat."

www.lynnvanasperen.com ■